

Zielone Czeki'2022 zostały rozdane!

Zielone Czeki to coroczny konkurs organizowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach z okazji Dnia Ziemi. Gala tegorocznej edycji odbyła się w październiku br. na Stadionie Śląskim w Chorzowie. Nagrodzeni laureaci konkursu Zielone Czeki'2022 odebrali swoje statuetki, a także czek o wartości 10 tys. zł w czterech kategoriach. Szczegóły poniżej.

Zielone Czeki'2022 – cztery nagrody główne i pięć wyróżnień

Zielone Czeki to ekologiczna nagroda, przyznawana przez WFOŚiGW w Katowicach z okazji Dnia Ziemi. Konkurs ma wieloletnią historię. Pierwsze Zielone Czeki zostały wręczone aż 28 lat temu, czyli w 1994 roku. Na przestrzeni lat, w gronie laureatów konkursu znalazło się wielu pasjonatów przyrody (tj. naukowcy, nauczyciele, dziennikarze, przedsiębiorcy, gminy, stowarzyszenia). Podczas tegorocznej edycji Konkursu Zielone Czeki'2022 Kapituła Konkursu przyznała cztery nagrody główne, a także pięć wyróżnień w takich kategoriach jak:

- Ekologiczna osobowość roku,
- Gmina przyjazna dla czystego powietrza,
- Inwestycja proekologiczna roku,
- Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej.

Ekologiczną Osobowością Roku została Gabriela Kaczyńska, która wraz ze swoją córką Mają, od prawie 9 lat na antenie Polskiego Radia Katowice prowadzi audycję „EKO RANEK”. Warto podkreślić, że audycja jest realizowana w formie reportażu uczestniczącego. W trakcie „EKO RANKU” prezenterki poruszają tematy związane z ekologią, ochroną środowiska, a także z naukami przyrodniczymi. W audycji pojawiają się naukowcy, popularyzatorzy nauki, eksperci, a przede wszystkim najmłodszy – dzieci, którzy otrzymują zaproszenie do programu. Co ciekawe, poszczególne odcinki audycji są wykorzystywane w szkołach i przedszkolach jako materiały dydaktyczne. Pani Gabriela Kaczyńska jest związana z Programem 1 i Programem 3 Polskiego Radia, inicjuje wiele akcji oraz kampanii społecznych, poświęconych ochronie przyrody i propagowaniu zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży. Wyróżnienie w kategorii Ekologiczna osobowość roku otrzymali: Tomasz Beczała i Marcin Podsiadło.

- Wraz ze statuetką laureaci otrzymują nagrodę pieniężną w wysokości 10 tys. zł. Ale nie te środki finansowe są w tym wszystkim najważniejsze. Najważniejsze jest to, że w ten sposób doceniamy nagrodzonych za ich działania na rzecz ochrony środowiska – podkreśla Tomasz Bednarek, prezes WFOŚiGW w Katowicach.

fot. Mirosław Cichy

Gmina przyjazna dla czystego powietrza

Podczas tegorocznej edycji Zielony Czeków w kategorii Gmina przyjazna dla czystego powietrza nagroda powędrowała do gminy Goczałkowice-Zdrój. Została ona doceniona za wielowątkowe działanie w zakresie walki o czyste powietrze, a przede wszystkim za realizację Programu Ograniczenia Niskiej Emisji. Okazuje się, że w 2021 roku w gminie wymieniono 135 nieefektywnych źródeł ciepła na te, bardziej przyjazne naturalnemu środowisku. Na przestrzeni ostatnich lat Goczałkowice-Zdrój dokonało wiele inwestycji, związanych z ochroną środowiska. Dobrym przykładem jest rewitalizacja

Parku Zdrojowego, a także sąsiadującego z nim budynku starego dworca. To właśnie przy nim wybudowano centrum przesiadkowe wraz ze stacją wypożyczania rowerów. Warto podkreślić, że w Gminie prowadzony jest punkt konsultacyjno-informacyjny Programu Czyste Powietrze. Dodatkowo Gmina dla mieszkańców ogrzewających swoje domy wyłącznie ekologicznym źródłem ciepła, wprowadziła obniżoną stawkę podatkową. Na terenie gminy prowadzone są kontrole palenisk domowych za pomocą drona. Nie można zapominać, że Goczałkowice-Zdrój zajęły 11 miejsce w rocznym rankingu gmin w Programie Czyste Powietrze. W kategorii Gmina przyjazna dla czystego powietrza wyróżnienie otrzymały gminy Ślemień i Mszana.

Inwestycja proekologiczna roku

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Gliwice Sp. z o.o. otrzymało nagrodę w kategorii Inwestycja proekologiczna roku za realizację zadania „Budowa III Etapu Instalacji Odsiarczania Spalin i I Etapu Instalacji Odazotowania Spalin dla kotłowni WR-25 w PEC Gliwice”. Nowatorska instalacja oczyszczania spalin sprawia, że do atmosfery przedostaje się zdecydowanie mniej zanieczyszczeń gazowych. Dodatkowo standardy emisyjne jakie spełnia kotłownia osiągają wyśrubowane normy emisyjne ustanowione dla Polski przez Komisję Europejską. Dodatkowo, realizacja opisywanej inwestycji - kotłownia WR-25, po okresie derogacji ciepłowniczej od 1 stycznia 2023 roku będzie spełniała standardy określone na podstawie konkluzji BAT. Całkowity koszt budowy inwestycji to niemal 52 mln zł, z czego 27 mln – stanowi dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Katowicach. W kategorii Inwestycja proekologiczna roku wyróżnienie otrzymała Gmina Kalety.

Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej

Zielony Czek' 2022 w kategorii Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej otrzymało Stowarzyszenie „Nie Dokarmiaj Smoga”. Kapituła przyznała nagrodę za aktywną działalność stowarzyszenia na rzecz poprawy jakości powietrza. Warto podkreślić, że Stowarzyszenie głównie działa na rzecz czystego powietrza w Pszczynie i nie tylko. W roku 2021 „Nie Dokarmiaj Smoga” przeprowadziło intensywną kampanię informacyjną, która dotyczyła treści uchwały antysmogowej, jak i możliwości uzyskania dofinansowania do wymiany źródeł ciepła, z uwzględnieniem wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie. Stowarzyszenie jest również znane z kampanii informacyjno-edukacyjnej „Wymień piec! Nie zwlekaj! Czas ucieka!”. Działacze Stowarzyszenia opracowali stronę internetową niedokarmiajsmoga.pl, ponadto spotykają się z mieszkańcami, biorą czynny udział w konferencjach, debatach, a także pracują z dziećmi i młodzieżą, organizują koncerty, happeningi i proekologiczne wydarzenia, jak na przykład Dzień Czystego Powietrza, który został połączony z inauguracją kampanii Polskiego Alarmu Smogowego „Zobacz czym oddychasz. Zmień to”. W kategorii Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej, Kapituła konkursu nie przyznała wyróżnień.

Jakie odpady można oddać do PSZOK?

Właściwa segregacja śmieci ma ogromny wpływ na środowisko naturalne. Nic więc dziwnego, że na kontenerach można znaleźć informacje jakie śmieci powinny się w nim znaleźć. Wiele Ślązaków stara się jak może i dzieli swoje odpady na plastik, szkło, papier, metale, odpady BIO czy zmieszane. No dobrze, a co zrobić w sytuacji, gdy ktoś pragnie pozbyć się odpadów budowlanych, zużytych sprzętów elektrycznych czy starych mebli? W takiej sytuacji warto odwiedzić Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych PSZOK. Okazuje się, że na terenie Świętochłowic funkcjonują dwa tego rodzaju punkty. Jakiego odpady przyjmują? Szczegóły poniżej.

PSZOK – co to jest?

PSZOK to nic innego jak punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, funkcjonujący na terenie danej gminy. To właśnie w tym miejscu mieszkańcy mogą oddać odpady, które nie mogą wylądować w kontenerach, na osiedlowym śmietniku. Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1289) PSZOK musi spełniać dwa warunki. Po pierwsze, musi być dostępny dla wszystkich mieszkańców gminy, a po drugie? Musi gwarantować przyjmowanie takich odpadów komunalnych jak: przeterminowane leki i chemikalia, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne. Warto mieć na uwadze, że tego rodzaju punkty nie są wysypiskami śmieci. PSZOK ma przejąć rolę zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz niebezpiecznych, organizowanych na terenie śląskich miast, dwa razy do roku. Na terenie Świętochłowic funkcjonują dwa tego rodzaju punkty, jeden przy ulicy Szpitalnej, a drugi przy ulicy Wojska Polskiego.

PSZOK Wojska Polskiego

Przy ulicy Wojska Polskiego funkcjonuje jako Gminny Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych i Wielkogabarytowych, który mieści się na składowisku odpadów komunalnych w mieście. Punkt jest prowadzony przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej. Mieszkańcy Świętochłowic w tym punkcie mogą oddawać takie odpady jak: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, bioodpady, odpady niebezpieczne, przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne

odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe, tekstylia i odzież, zużyte żarówki i świetlówki, urządzenia zawierające freon, farby i tusze drukarskie, zużyte oleje.

GPZONiW przy ulicy Wojska Polskiego przyjmuje odpady w poniedziałki i czwartki w godzinach od 10:00 do 18:00. Natomiast we wtorki, środy i piątki od godziny 7:00 do 15:00, a w soboty od godziny 8:00 do 14:00. Warto mieć na uwadze, że w dni wolne od pracy, a także święta, punkt przy ulicy Wojska Polskiego jest nieczynny.

PSZOK Szpitalna

Punkt Selektywnej Zbiórki przy ulicy Szpitalnej funkcjonuje od 21 grudnia 2021 roku. Podobnie jak GPZONiW, punkt przyjmuje: odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady niebezpieczne (w tym chemikalia), zużyte baterie i akumulatory, bioodpady, zużyte opony, tworzywa sztuczne, metale, szkło, papier i tekturę, opakowania wielomateriałowe, odpady remontowo-budowlane, przeterminowane le-

karstwa, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki, a także odpady tekstylne, odzież. Warto pamiętać, że punkt nie przyjmuje zmieszanych odpadów komunalnych, a także odpadów, które zawierają azbest czy papę.

Naturalnie nasuwa się pytanie, w jakich godzinach pracuje PSZOK przy ulicy Szpitalnej? W poniedziałki i czwartki punkt przyjmuje odpad od godziny 7.00 do 18.00. Z kolei we wtorki, środy i piątki punkt pracuje od 7:00 do 15:00, a w przypadku sobót punkt pracuje od 8:00 do 14:00.

Mieszkańcy Świętochłowic, którzy pragną odwiedzić lokalny PSZOK powinni pamiętać, aby ich śmieci były posegregowane. PSZOK przyjmuje odpady wyłącznie od mieszkańców gminy.

Jak uzyskać dopłatę do wymiany pieców?

Smog to problem, który powraca wraz z nadejściem sezonu grzewczego. Polskie miasta walczą z nim od lat, proponując szereg rozwiązań, które mają jeden, wspólny cel – ograniczenie smogu. Jednym z nich jest wymiana starych „kopciuchów” na ekologiczniejsze źródła ciepła. Co ciekawe, mieszkańcy Świętochłowic, którzy pragną dokonać takiej wymiany, mogą skorzystać z dopłaty do wymiany pieców. Szczegóły poniżej.

Dlaczego warto wymienić piec?

Powodów jest mnóstwo, ale oczywiście najważniejszym z nich jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, które przedostają się do atmosfery poprzez piec w danym, gospodarstwie domowym. Niestety, wiele Ślązaków nie zdaje sobie z tego sprawy. Aby ogrzać swoje cztery kąty, często palą czym popadnie (np. plastik, lakierowane meble, tworzywa sztuczne, tektura, papier). Warto mieć na uwadze, że tego rodzaju odpady są znikomym źródłem ciepła, a dodatkowo są niebezpieczne dla zdrowia lokatorów, a także sąsiadów, mieszkańców danego osiedla, a nawet całego miasta!

Zatem czym najlepiej palić? A no, wysokoenergetycznymi materiałami. Owszem są droższe, ale też bardziej ekonomiczne. W praktyce oznacza to, że dają więcej ciepła, niż zwykłe śmieci. Materiały to jedno, równie ważny jest piec.

Obowiązkowa wymiana pieców
Zgadza się, mówi o tym zapis § 8 uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 roku, tj. uchwały antysmogowej, która obliuguje Ślązaków do wymiany szkodliwych, starych kotłów na rozwiązania bardziej przyjazne naturalnemu środowisku:

- od 1 stycznia 2022 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej,
- od 1 stycznia 2024 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji,
- od 1 stycznia 2026 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie poniżej 5 lat od daty ich produkcji,
- od 1 stycznia 2028 roku w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Co ciekawe, Ślązacy do końca ubiegłego roku (tzn. 31 grudnia 2021 roku) byli zobowiązani do wymiany „starych kopciuchów”. Ekologicznie zamienniki dają wiele korzyści. Dobrym przykładem są kotły pelletowe, które nie są szkodliwe ani dla zdrowia lokatorów, ani naturalnego środowiska. Kotły pelletowe są opalane biomasą (tzn. paliwo w formie granulatu) i generują zdecydowanie mniej popiołu, niż „stare kopciuchy”. Kotłom pelletowym wtórują pompy ciepła. Nie generują one spalin, popiołu, czy innych zanieczyszczeń. Co za tym idzie, oba rozwiązania są przyjazne wobec naturalnego środowiska.

Jak uzyskać dopłatę do wymiany pieców?

Mieszkańcy Świętochłowic, którzy pragną wymienić piec w swoich czterech kątach, na bardziej ekologiczne rozwiązanie

mogą skorzystać z dotacji udzielanej przez miasto Świętochłowice. Naturalnie nasuwa się pytanie, jak ją uzyskać? Miasto Świętochłowice przyznaje dotację mieszkańcom miasta na potrzeby zmiany systemu ogrzewania na zasadach określonych uchwałą Rady Miejskiej nr XXXIII/279/20 z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowej ze środków budżetu miasta Świętochłowice, na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych: osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, z wyłączeniem przedsiębiorców.

Podsumowując, o dotację mogą stracić się zarówno osoby fizyczne, jak i prawne (za wyjątkiem przedsiębiorców) oraz wspólnoty mieszkaniowe. O czym powinny pamiętać osoby, wypełniające wniosek? Wnioskodawcy nie mogą mieć jakichkolwiek zaległości finansowych wobec gminy (tzn. mandaty, opłaty lokalne).

Dotacja – na co można ją przeznaczyć?

Dobre pytanie. Mieszkańcy miasta Świętochłowice, którzy wypełnili wszelkie, stosowne dokumenty i jednocześnie dopełnili odpowiednich formalności, mogą wykorzystać przyznane dofinansowanie na:

- Likwidację pieca kaflowego, pieca metalowego lub kotła węglowego bez certyfikatu na „znak bezpieczeństwa ekologicznego” i przyłączenie lokalu mieszkalnego/budynku do sieci ciepłej.
- Likwidację pieca kaflowego, pieca metalowego lub kotła węglowego bez certyfikatu na „znak bezpieczeństwa ekologicznego” i zastosowanie kotłów gazowych, kotłów elektrycznych i innych urządzeń elektrycznych służących do ogrzewania lub pomp ciepła.
- Likwidację pieca kaflowego, pieca metalowego lub kotła węglowego bez certyfikatu na „znak bezpieczeństwa ekologicznego” i zastosowanie niskoemisyjnych kotłów węglowych, spełniających minimum standard emisyjny zgodny z 5-klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012 (co potwierdza się zaświadczeniem wydanym przez Polskie Centrum Akredytacji lub inną upoważnioną jednostkę akredytacyjną).

Co jeszcze warto wiedzieć? Dofinansowanie do zmiany systemu ogrzewania przyznawane przez Miasto Świętochłowice jest kierowane do właścicieli lub posiadaczy lokali mieszkalnych, a nawet budynków mieszkalnych, na które to lokale lub budynki zostało przyznane dofinansowanie z tytułu modernizacji systemu ogrzewania na niskoemisyjne ogrzewanie węglowe, co naj-

mniej 10 lat temu, a wymiana systemu ogrzewania wynika ze stanu jego wyeksploatowania. Wymiana systemu ogrzewania może nastąpić jedynie na lepszy z punktu widzenia ograniczenia emisji spalin, z wyłączeniem kotłów węglowych.

Mieszkańcy Świętochłowic więc informacji na temat dotacji mogą uzyskać bezpośrednio w Biurze Ekologii (pokój 302 Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach, nr tel. 32 3491 882). Odpowiedni wniosek i inne, niezbędne informacje na temat dotacji znajdują się na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miasta Świętochłowice – www.swietochlowice.pl/urzed/dla-mieszkan-cow/ekologia-srodowisko/jakosc-powietrza/dotacje-do-zmiany-systemu-ogrzewania.

Program „Czyste Powietrze”

Głównym celem programu „Czyste Powietrze” jest zminimalizowanie bądź uniknięcie emisji pyłów, jak i innych zanieczyszczeń przedostających się do atmosfery z domów jednorodzinnych. Zatem „Czyste Powietrze” w dużej mierze skupia uwagę na wymianie starych pieców, kotłów na paliwo stałe, jak i termomodernizacji budynków jednorodzinnych, by jak najlepiej zarządzać energią. Program pozytywnie wpływa na środowisko naturalne, a także obniża koszty gospodarstwa domowego. Warto podkreślić, że program jest realizowany na terenie całego kraju nad Wisłą, przez szesnaście Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Kto może otrzymać dotację?

Beneficjentami Programu „Czyste Powietrze” mogą zostać osoby fizyczne, które są właścicielami lub współwłaścicielami domów jednorodzinnych czy wydzielonych lokali mieszkalnych. Środki, które otrzymają w ramach Programu mogą przeznaczyć na: wymianę, zakup lub montaż źródła ciepła, instalację centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła, mikroinstalację fotowoltaiczną, ocieplenie przegród budowlanych, stolarkę drzwiową i okienną, a także audyt energetyczny i dokumentację projektową.

Mieszkańcy Świętochłowic, którzy rozważają udział w Programie Czyste Powietrze nie muszą odwiedzać siedziby WFOŚiGW w Katowicach. Dlaczego? Okazuje się, że na terenie miasta funkcjonuje Punkt Przyjmowania Wniosków Programu „Czyste Powietrze”. Punkt konsultacyjno-informacyjny udziela informacji dot. Programu Czyste Powietrze oraz pomaga w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie w formie dotacji w ramach wspomnianego programu.

Infolinia i ogólnopolski portal Programu Czyste Powietrze Tel. 22 340 40 80 | Infolinia jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 - 16.00 | www.czystepowietrze.gov.pl

Informacje nt Programu „Czyste Powietrze” można uzyskać w punktach konsultacyjnych WFOŚiGW w Katowicach w następujących lokalizacjach:
2. Katowice, ul. Wita Stwosza 2 (punkt czynny w poniedziałki od 7.30 do 17.00, od wtorku do piątku od 7.30 do 14.30)
3. Bielsko-Biała, ul. Legionów 57 (punkt czynny w dni robocze w godzinach od 9:00 do 14:00 - spotkania z pracownikami punktu są możliwe po wcześniejszym umówieniu się: e-mail: punktblisko@wfosigw.katowice.pl)
4. Częstochowa, ul. Jana III Sobieskiego 7 (punkt czynny w dni robocze w godzinach od 9:00 do 14:00)

Infolinia Programu Czyste Powietrze (WNIOSEK O DOFINANSOWANIE) w WFOŚiGW w Katowicach: Tel. 32 60 32 252 - Infolinia jest czynna w godzinach 7.30 - 15.30
czystepowietrze@wfosigw.katowice.pl

Infolinia w sprawie rozliczeń zadań (WYPŁATY, FAKTURY, PROTOKOŁY ODBIORU ITP.) w Programie Czyste Powietrze: Tel. 32 60 32 256 - Infolinia jest czynna w godzinach 7.30 - 15.30
rozliczenia@wfosigw.katowice.pl

KOLUMNIE DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZA OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja